

12/71175
3

Tajne

CS

Co trzeba w Ameryce natychmiast zrobić

I. Poselstwo

1 Usunąć wszystkich, za wyjątkiem radcy handlowego p. Hipolita Gliwica. Pan Adam Tarnowski nadaje się najlepiej na stanowisko posła w Waszyngtonie. Stany Zjednoczone są środkowym wirem sił społecznych, ekonomicznych i politycznych świata. Wszystkie państwa wysyłają tu najlepszych dyplomatów. Polska nie może się ośmieszać. Tako Kwapiszewski na stanowisku radcy legacyjnego jest przedmiotem nieustającej wesołości dyplomatów obcych. Panowie Lubemirski i Pułaski nie mają żadnego posłuchu w Departamencie Stanu.

II. Delegacje i Delegaci z Polski

Prawdziwym nieszczęściem są różne ekstraordynaryjne urzęda i delegacje z Polski. W urzędzie zakupów siedzi jakiś dotychczas niejaki Mikołaj Łoziński człowiek niegodny zaufania i mimo opinii wyrażonej przez bardzo uszczywłych Amerykanów wciąż paskudzający w interesie. On to starał się o pasport do Polski niejakiego Gouleda, żydka tutejszego skazanego nakilka lat więzienia za oszustwo przy dostawach wojennych i wypuszczono go za kaucją. A p. Łoziński chciał go zrobić rzeczoznawcą od bawężny dla Polski. Wysłańcy w sprawach finansowych nie tu nie zrobili. Liczą się ciągle z opinia i interesami tutejszego arcybankarza Jana S. Smilskiego. Pożyczka pierwsza dolarowa tylko dzięki tym opiekunom wzięła. Bony zakupiła tylko lewica, chłopci i robotnicy. Z Adamskiego i Rybarskiego na Wallstreet tworzą coraz to nowe anegdoty. Nawet nasi chłopci nie będąc wcale finansistami poznali się na delegatach. Niezmiernie kosztowna przejażdżka do Ameryki dwóch literatów i jednego urzędnika, Reymonta, Dębickiego i Stefczyka nie pomogła pożyczce, gdyż panowie ci nie umieją mówić publicznie, a chłopci opowiadali, że przyjechali tu nowi trzej królowie, po złoto dla siebie a przywieźli myrrę dla nas. W sprawach finansowych należy przysyłać nie docentów uniwersytetu, nie urzędników kas oszczędności, nie dyrektorów towarzystw wzajemnego kredytu z Koziej wólki, ale pierwszorzędnych bankierów w towarzystwie pierwszorzędnych ekonomistów, znających przedewszystkiem swój kraj i jego bogactwa.

NACZELNE BOWÓDSTWO WOJK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA

WARSZAWA
L: Dz. 71175 dnia 27/1/1921 r.

MILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

III. K o n s u l a t y

Uniezależnienie od poselstwa. Poselstwo nie jest władzą, nie jest nawet urzędem. Jest reprezentacją Majestatu Narodu. Poseł reprezentuje także osobę Naczelnika Państwa, Prezydenta, czy Króla. Reprezentacja ma charakter wyłącznie polityczny. Konsulat zaś jest urzędem, jest pozbawiony zupełnie charakteru politycznego. Aby mógł funkcjonować prawidłowo nie może być zależnym od Poselstwa. Winien natomiast podlegać bezpośrednio odpowiedniemu Departamentowi Ministerstwa Spraw Zagranicznych w Warszawie. Praktyka wszystkich prawie narodów trzyma się tej zasady. Tymczasem u nas jest praktykowana inna metoda. Poselstwo Waszyngtońskie uważa się za bezpośredniego zwierzchnika konsulatów, wtrąca się nawet do najdrobniejszych szczegółów, narzucając nawet przyjęcie do służby urzędników, wręcz dla interesu służby szkodliwych, a pożytecznych jedynie dla maszyny politycznej Paderewskiego i Smulskiego. Trzeba anomalję tę usunąć, oficjalnie i autorytatywnie.

Rozmieszczenie konsulatów. Istnienie konsulatów w Now-Yorku, Detroit, Pittsburgu i Chicago jest zgodne z terytorjalnym rozmieszczeniem wychodźstwa. Natomiast konsulat w Buffalo jest zbędnym, a za to utworzenie konsulatu w Cleveland, w stanie Ohio, z niezmiernie liczną ludnością, Polską jest wskazaniem. Po zwinieniu konsulatu w Buffalo i utworzeniu konsulatu w Cleveland nie potrzeba wcale tworzyć nowych konsulatów w Stanach Zjednoczonych. Dla synekur wystarczą konsulaty we Włoszech i na Riwierze. W Ameryce wszyscy pracują. Dla wygody zaś wychodźstwa należy wprowadzić objazdy prowincjonalne urzędnika konsularnego / np. vicekonsula / wraz z siłą pomocniczą, i ustanowić dni urzędowe, w rodzaju austriackich Amss-tagów.

Walka z łapichłopstwem. Całe stado oszustów i łapichłopów wyzyskuje umiejętnie, przywiązanie wychodźców do kraju, i umie też grać na chciwości ludzkiej, wskazując jak można robić interesy na walucie, zakładając równe przedsiębiorstwa w kraju. Za wyjątkiem kilku tylko organizacji, jak Stowarzyszenie Mochaników, Spójnia Ludowa, itd. prowadzonych uczciwie, przez uczciwych ludzi, reszta tak zwanych "polskich korporacji" jest zwykłym rozbojem. Nie będzie wcale przesadą, gdy określe strać jaką poniosło wychodźstwo nabywając udziały bandyckich organizacji na kilkanaście milionów dolarów. Trzeba więc specjalnie polecić konsulatowi utworzenie nadzoru nad tymi przedsiębiorstwami i łączną pracę z urzędami Stanów Zjednoczonych

noczonych w ściganiu zbrodniarzy.

Przesyłka pieniędzy Trzeba raz koniecznie uwolnić konsulaty od zajmowania się przesyłką pieniędzy. Banki amerykańskie stanowczo są przeciw temu i jeśli administracja Wilsona zezwalała na przesyłkę pieniędzy przez konsulaty, to jedynie dla tego, że nie chciano Polsce robić narazie trudności a wychodźców narażać na eksploatację przez prywatne banki, prowadzone przez zwykłych złodziei. Nowa administracja po pierwszym marca niechybnie zmieni politykę. A ponieważ skargi na niewypłacenie przez kasę pożyczkową po roku nieraz przesłanych z Ameryki pieniędzy są powszechne, cała działalność tutejszych konsulatów może być sparaliżowana, a zwłaszcza, gdy będziemy pamiętać, że prawie wszystkie banki i bankczki są w rękach żydów. Trzeba koniecznie utworzyć bank amerykański, z udziałem kapitałów polskich i amerykańskich, tak zwany National Bank, związany z federalnym systemem banków. A przytem natychmiast nakazać rewizję działalności Kasy Pożyczkowej w dziale przekazów Amerykańskich. Niedoręczanie pieniędzy wysłanych przez chłopów polskich do kraju, lub wypłacanie poroku przesłanych pieniędzy w markach, kupionych po kursie z przez roku, obniża wśród wychodźstwa prestige Rzeczypospolitej i zniechęca do dalszej wysyłki pieniędzy. Sprawa ta nie cierpi zwłoki. Co będzie gdy chłop wychodźca odwróci się od kraju.

IV. W y w i a d y

Srodek energii białej rasy przenosił się kolejno ze wschodu na zachód. Narody tej rasy walczyły zawsze o posiadanie morza. Historia powszechna jest historią walk o morze. Naprzód o morze Egejskie, potem o morze Śródziemne, następnie Północne i Bałtyk, o Ocean Atlantyczny. Obecnie nastąpił okres walki o Ocean Spokojny, białej rasy z żółtą. Na tle tej walki powstaje rozłam pomiędzy kolonjami angielskimi a metropolją. gdyż Australia, Nowa Zelandja i Kanada są przeciw Japonji, co ich łączy ze Stanami Zjednoczonymi a Anglja ~~wi/s/i~~ iść z Japonją, gdyż inaczej utraci Indje. W Waszyngtonie koncentrują się wszystkie interesa świata całego. Tutaj ma siedzisko swe monarchiczna Rosja. Tutaj jest centrum żydowski supremacji. Tutaj pracują Niemcy, Nawet Czechy, Ukraina, Litwa, i inne drobne państwa mają tu swe organizacje wywiadowcze. Tutaj najczynniejszemi są wszyscy wrogowie Polski, gdyż wiedzą dobrze że tylko pomoc Stanów Zjednoczonych może uwolnić nas od zależności politycznej od innych

Pracują więc nad oczernieniem nas w Ameryce. A my nie mamy wcale w
wywiadu, ba, nawet tak zwane biuro prasowe przy poselstwie jest szczytem
niezdarności. Trzeba dział ten stworzyć, chociażby na razie w skromnych
rozmiarach. Inne państwa wydają na to setki tysięcy i miliony dolarów.
Trzeba stworzyć organizacje dla zbliżenia polsko- amerykańskiego.

Kużakowski.

Nowy York 26 stycznia 1921 r.

T a j n e

Wielce Szanowny Obywatelu!

Przyjechałem do Nowego Yorku 29 grudnia i zgłosiłem się do ob. Kułakowskiego, oddając mu pocztę.

Byłem też w Konsulacie gdzie Pan Konsul Grotowski skarży się, że przysyłki pieniężne Polaków amerykańskich wysyłane znajomym i rodzinom w kraju odbywają się bardzo nieregularnie.

Rząd amerykański ma zamiar ustanowić kontrolę nad przedsiębiorstwami trudniącymi się wysyłką pieniędzy do Europy. Uważam to za rzecz naturalną, że rząd nasz powinien uczynić ze swej strony co tylko możliwe ażeby sprawa ta została uregulowana. Chodzi to bowiem o zachwianie zaufania Polaków amerykańskich do rządu polskiego które cierpi podobne bezprawia, ale ma także wielkie znaczenie polityczne, w ujemnym dla nas stosunku.

Następnie oddałem pocztę panu Arctowskiemu. Działalność jego biura jest ogólnie uznana za bardzo mało wydatną i zwinienie takowego było rzeczą bardzo słuszną, a nawet pożądaną.

Pan Arctowski wyjeżdża do kraju w najbliższej przyszłości.

Owiedziłem również ob. Anielewskiego który objeżdża obecnie prowincję w celach propagandy.

Stośując się do wskazówek otrzymanych od szefa BPZ. zwróciłem się do ob. Kułakowskiego w celu porozumienia się co do wspólnej pracy, jest on bowiem de facto głową i przewodnikiem wszystkich grup lojalnych Rzeczypospolitej i Naczelnikowi Państwa. O wielkim wpływie moralnym mowy jego i artykuły tchną siłą wiary i przekonania i wywierają ogromny wpływ na słuchaczy i czytelników. Jemu to w głównej mierze zawdzięczać należy, że organizacja i propaganda N.O. nie tylko nie robi żadnego postępu, ale przeciwnie traci swój wpływ i grunt pod nogami. Jego energiczne i bezwzględne zwalczanie Żotrzyków, Żapichłopów, z których składa się przeważnie obóz endecki w związku z przeważną częścią kleru, przyczynia się nadzwyczaj skutecznie do oczyszczenia bagna endeckiego i przez akcję tę uzyskał bardzo wielki wpływ na robotników i chłopów naszych. Chwilę obecną możnaby nazwać kulminacyjną, okręt endecki chwieje się i trzeszczy - niezawodnie utonie, jeżeli ob. Kułakowski znajdzie u Was odpowiednie poparcie, o czym zupełnie nie wątpię. Chwila jest b. ważną i należy natychmiast wykorzystać przychylne nam wa-

Chwila jest b. ważną i należy natychmiast wykorzystać przychylne nam warunki.

Taktem jest że endecy boją się Kułakowskiego jak wcielonego djabła i on tylko jeden ma wszelkie dane do zwalczania ich umiejętnie i ze skutkiem. Pozbawiony jest jednakże środków finansowych i z małego docho-du dziennikarza zaledwie wyżyć zdoła. Wydaje mi się to niezrozumiałem że nie udziela się pomocy finansowej głównemu działaczowi, zapewne dlatego, że on sam się o to nie upominał.

Zdaniem osób kompetentnych, biuro Zaka z połową obecnego ~~parlamentu~~ budżetu mogłoby odegrać swoją rolę z takim samym skutkiem jak to czy ni obecnie. Połowę tego budżetu należałoby oddać do dyspozycji ~~ob. Kułakowskiego~~ ob. Kułakowskiego, wyznaczając pewną część, np. 500 dolarów miesięcznie dla jego osobistych wydatków, resztę zaś tj. 1500 dolarów użyłby on na zorganizowanie służby wywiadowczej, która jest bezwarunkowo potrzebna. W tym wypadku współpraca z panem Gliwicem i Majorem Mach byłaby bardzo wskazana i panowie ci musialiby otrzymać odpowiednie instrukcje. Do programu służby wywiadowczej politycznej należałoby również kwestje żydowskie, w ścisłym związku z propagandą i planami bolszewików. Ob. Kułakowski wyczuł słusznie obecną sytuację w kraju, i kwestje te, tak w swoich mowach jakoteż w artykułach / Nowy Swiat/ starannie omija pozostawiając akcję przeciw żydowską rdzennym amerykańcom. Tembardziej jednakże musi się uważać na ruch żydowski, który jest nam stanowczo nieprzychylnym.

Ze względu na obecne i przyszłe stosunki ob. Kułakowskiego tak w sferach oficjalnych jak i prywatnych, przesyłki pieniężne mogłyby być uskutecznione za pośrednictwem Majora Macha, ażeby zaś uniemożliwić rewelacje ob. Kułakowski działałby pod pseudonimem: Romuald Rzeżycki, o czym Major Mach jest powiadomiony.

Ob. Kułakowski prosi o wysłanie mu następujących wydawnictw:

- 1/ Stenograficzne sprawozdanie Sejmu jakie ~~mogłoby być~~ wyszły dotąd od pierwszego dnia Sejmu i bieżące.
- 2/ Biuletyny lub wydawnictwa Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Wewnętrznych, Handlu, i Przemysłu, Rolnictwa, Robót Publicznych, i Oświaty bieżące o ile można komplety uprzednie.
- 3/ Monitor Polski:

- 3/ Monitor Polski
- 4/ Wszystko co wyszło dotąd oficjalnie lub prywatnie o Konstytucji projektu, Krytyki, debaty dotyczące i bieżące.
- 5/ Zasyła uścisk dłoni.

Z mojej strony jestem zawsze na usługach i do dyspozycji Rzeczypospolitej i Naczelnika Państwa.

Z prawdziwym szacunkiem i bratnim pozdrowieniem

/-/ Jaroszyński

80 E. Washington Square

Apt 47

P.S.

Załączam kopję zapiski Kułakowskiego przesłanej Prezydentowi Witosowi.